

PUBLIEKE VERSIE

TECHNISCH TOEZICHT

**BEPERKT TOEZICHT DOOR HET CONTROLEORGAAN OP DE
POLITIONELE INFORMATIE INZAKE DE TOEPASSING VAN DE
GAS-PROCEDURE BINNEN EEN PZ IN DE PROVINCIE WEST-
VLAANDEREN EN BEPAALDE VERLEENDE DIENSTEN DOOR DEZE
POLITIEZONE AAN DE STAD X IN WEST-VLAANDEREN**

RAPPORT

Referte: DIO22006

CONTROLEORGAAN OP DE POLITIONELE INFORMATIE

PUBLIEKE VERSIE¹

1. INLEIDING

1. Gelet op zijn bevoegdheden als externe controledienst en bevoegde toezichthoudende autoriteit ten aanzien van de gegevensverwerkingen door de geïntegreerde politie (GPI) heeft het Controleorgaan op de politionele informatie ('Controleorgaan' of 'COC') beslist een toezichtonderzoek met visitatie te verrichten bij de politiezone in West-Vlaanderen (hierna 'PZ WVL') in het raam van een zgn. 'beperkt toezicht'². Onderhavig verslag heeft betrekking op de onderzoeksbevindingen van dit toezicht met betrekking tot mededeling van politionele informatie aan GAS-ambtenaren van de stad X in West-Vlaanderen (hierna 'Stad WVL') in het licht van de toepassing van de Wet 24 juni 2013 betreffende de "gemeentelijke administratieve sancties" (hierna 'GAS-wet') en de Wet van 5 augustus 1992 "op het Politieambt".

2. DE BEVOEGDHEDEN VAN HET ONTROLEORGAAN OP DE POLITIONELE INFORMATIE

2. De wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (WGB)³ heeft het Controleorgaan hervormd tot onder meer een volwaardige toezichthoudende autoriteit, bovenop de bestaande controlerende bevoegdheden inzake politionele informatiehuishouding zoals voorzien in de Wet van 5 augustus 1992 op het Politieambt (WPA). In artikel 71 § 1 en de titels 2 en 7 WGB worden de opdrachten en de bevoegdheden van het COC omschreven. Daarin wordt tevens verwezen naar de controleopdrachten vervat in de artikelen 44/1 tot en met 44/11/14 WPA inzake de informatiehuishouding van de politiediensten. Op die manier heeft het Controleorgaan een toezichthoudende en een controlerende opdracht. Dit betekent dat, naast privacy en gegevensbescherming, het COC ook aandacht heeft voor elementen als efficiëntie en effectiviteit van de informatiehuishouding en het politieoptreden. Het COC heeft op grond van bovenstaande regelgeving derhalve een algemene toezichtsbevoegdheid op alle operationele en niet operationele (persoons)gegevensverwerkingen door de GPI.

Wat de controleopdracht betreft, is het Controleorgaan belast met de controle van de verwerking van de informatie en de gegevens bedoeld in artikel 44/1 WPA, met inbegrip van deze ingevoegd in de gegevensbanken bedoeld in artikel 44/2 en elke andere opdracht die haar door of krachtens andere wetten wordt verleend.

¹ De publieke versie van een rapport van het Controleorgaan betekent dat deze niet of niet noodzakelijk alle elementen, die vermeld worden in het basisrapport dat aan de bestemmingen (politie, bestuurlijke en gerechtelijke overheden) wordt gericht, bevat. Sommige elementen of passages zijn weggelaten of werden geanonimiseerd. Daar kunnen diverse redenen voor zijn, zowel van wettelijke aard of omwille van opportuniteitsmotieven: het niet openbaren van politionele technieken of tactieken, het geheim van het onderzoek, het beroepsgeheim, het feit dat inmiddels werd geredigeerd aan een tekortkoming, enz. ...

² Het COC maakt een onderscheid tussen meerdere vormen van controles of toezicht. Het COC doet ofwel een:

- **Globaal Toezicht:** dit is een controleonderzoek dat gepaard gaat met één of meerdere doorgedreven plaats bezoeken of visitaties waarbij de scope van de controle zeer ruim is.
- **Thematisch Toezicht:** zoals de benaming aangeeft wordt een onderzoek gedaan naar één bepaald thema, waarbij zowel deskresearch als bezoeken ter plaatse mogelijk zijn.
- **Technisch Toezicht:** deze controles beperken zich in hoofdzaak tot nazicht van de wettigheid, volledigheid en correctheid van de vattingen en verwerkingen in de politionele gegevensbanken.
- **Beperkt Toezicht:** deze controles behandelen één of slechts enkele (deel)aspecten van een politionele of niet politionele gegevensverwerking.
- **Internationaal Toezicht:** dit zijn de eventuele Internationale onderzoeken waaraan het COC zijn medewerking verleent.
- **Bijzonder Toezicht:** dit betreft onderzoeken en controles in bijzondere materies, zoals de jaarlijkse controles op de gemeenschappelijke gegevensbanken terrorisme en extremisme.

³ BS, 5 september 2018. Deze wet bevat tevens bepalingen die uitvoering geven aan Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van de Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), hierna de AVG, en de Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna de Richtlijn politie-justitie of LED (*Law Enforcement Directive*)).

In dit raam gaat het COC over tot vaststellingen, en kan het overgaan tot vragen, aanbevelingen, waarschuwingen en/of corrigerende maatregelen (met dwingend karakter) als «*ultimum remedium*» indien het COC inbreuken vaststelt op de toepasselijke regelgeving.

Het Controleorgaan is in het bijzonder belast met de controle van de naleving van de regels inzake de rechtstreekse toegang tot de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG) en de rechtstreekse bevraging ervan, alsook van de naleving van de in artikel 44/7, 3^e lid WPA bedoelde verplichting, voor alle leden van de politiediensten, tot voeding van deze gegevensbank.

Het Controleorgaan gaat door middel van onderzoek naar de werking na of de inhoud van de ANG en de procedure voor de verwerking van de daarin bewaarde gegevens en informatie overeenkomen met de artikelen 44/1 tot 44/11/14 WPA en met hun uitvoeringsmaatregelen.

In het raam van het gebruik van niet-zichtbare camera's fungeert het Controleorgaan als een soort "BAM"-commissie⁴. Overeenkomstig 46/6 van de WPA moet elke toestemming en verlenging voor niet-zichtbaar gebruik van camera's in de gevallen bedoeld in artikel 46/4 worden meegedeeld aan het Controleorgaan, behalve wanneer het gebruik van camera's wordt uitgevoerd onder het gezag van een magistraat. Daarbij moet het Controleorgaan onderzoeken of voldaan is aan de voorwaarden voor de beslissing, de verlenging of de uitvoering van de maatregel.

Daarnaast neemt het Controleorgaan kennis van klachten en beslist het over de gegrondheid ervan⁵. De leden en de personeelsleden van het Controleorgaan⁶ over onderzoeksbevoegdheden en kunnen corrigerende maatregelen worden genomen⁷.

Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 "*op de Algemene Inspectie en houdende diverse bepalingen betreffende de rechtspositie van sommige leden van de politiediensten*" en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BELPIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 "*betreffende de verwerking van passagiersgegevens*" tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de WGB en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/14 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend⁸.

Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 "*inzake douane en accijnzen*", zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 "*tot wijziging van diverse bepalingen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*" ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BELPIU in fiscale materies.

Het COC is tot slot ook belast, in het kader van de dataretentie wetgeving, op grond van artikel 126/3 §1, 8^e lid van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna afgekort 'WEC')⁹, met de (al dan niet) validatie van de statistieken met betrekking tot het aantal strafbare feiten en de bewaringstermijn voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone in het kader waarvan het al zijn bevoegdheden uitoefent die hem zijn toegekend in titel 7 WGB. Het is daarnaast ook nog belast, in toepassing van artikel 42 § 3, 2de en 3de lid WPA met de controle van de vorderingen van de Cel Vermiste Personen van de federale politie tot opvraging van de gegevens met betrekking tot de elektronische communicatie betreffende de vermiste persoon.

Tegen bepaalde beslissingen van het Controleorgaan staat binnen de dertig dagen een jurisdictioneel beroep open bij het Hof van Beroep van de woonplaats of de zetel van de eiser, die de zaak behandelt zoals in kort geding overeenkomstig de artikelen 1038, 1040 en 1041 van het Gerechtelijk Wetboek¹⁰.

3. OPZET VAN HET TOEZICHT EN METHODOLOGIE

⁴ BAM staat voor 'Bijzondere Administratieve Methoden'.

⁵ Art. 240, 4° WGB.

⁶ Met name de personeelsleden van de Dienst Onderzoeken / Service d'Enquête (DOSE) en het secretariaat, zijnde juristen en ICT-deskundigen.

⁷ Art. 244 en 247 WGB.

⁸ Artikel 71 §1, derde lid juncto 236 § 3 WGB.

⁹ Zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (BS van 8 augustus 2022).

¹⁰ Art. 248 WGB.

3. Het COC heeft een beperkt onderzoek opgestart naar aanleiding van de vaststellingen in het kader van een dossier inzake een verzoek tot onrechtstreekse toegang. Uit de door de DPO van de PZ WVl uitgevoerde analyse op vraag van het COC bleek dat de politiezone *prima facie* een reeks "steunfuncties" verleent aan de GAS ambtenaren van het secretariaat van de sanctionerende ambtenaar van de stad WVl die onregelmatig dan wel onwettig lijken te zijn. Zo is bijvoorbeeld het doorgeven van identificatiegegevens van de verdachte van een GAS inbreuk door de PZ WVl aan de gemeentelijke GAS-medewerker bijzonder problematisch. Daarnaast bleek uit de analyse van de DPO dat deze GAS-medewerkers op het politiecommissariaat zijn gehuisvest en voor de behandeling van het administratief dossier op het niveau van de sanctionerend ambtenaar zelfs gebruik maken van het politienetwerk.

Concreet werden in het beperkt toezicht de volgende handelingen uitgevoerd:

- de aankondiging van het onderzoek door het COC op 28-03-2022;
- op 20 mei 2022 ontving het COC van de PZ WVl de standpunten en een gezamenlijk actieplan waarin ook de adviezen van de DPO de Stad WVl zijn opgenomen;
- op 9 september 2022 werd bij de PZ WVl een plaatsbezoek georganiseerd, waarbij ook de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens¹¹ (afgekort VTC) aanwezig was, aangezien de verwerkingen van GAS-medewerkers van het secretariaat van de sanctionerend ambtenaar onder de verantwoordelijkheid van de Stad WVl vallen, waarvoor niet het COC, maar wel de VTC bevoegd is;
- op 26 september 2022 heeft het COC bij de Directie van de politionele informatie en de ICT-middelen (DRI) van de Algemene Directie van het middelenbeheer en de informatie (DGR) van de federale politie¹² een logging opgevraagd van de drie GAS-medewerkers van het secretariaat van de sanctionerend ambtenaar in zoverre gebruik gemaakt wordt van het politioneel netwerk;
- op 27 september 2022 werden aan de DPO van de PZ WVl aanvullende vragen gesteld naar aanleiding van de resultaten van de uitgevoerde logging.

4. JURIDISCH KADER

4. Hoewel het COC enig begrip kan opbrengen voor de argumentatie dat één en ander historisch is gegroeid, en voor zover één en ander in de praktijk effectief wordt toegepast, is het Controleorgaan van oordeel dat het indirect verrichten van onderzoeksdaden ten behoeve van de GAS-ambtenaar (van het secretariaat van de sanctionerend ambtenaar) en de mededeling van voormelde identificatiegegevens, dan wel de GAS-ambtenaar (van het secretariaat van de sanctionerend ambtenaar) de toegang verlenen tot politionele gegevensbanken of gegevensbanken waartoe de politiediensten wettig toegang hebben (ook al betreft het minimaal het Rijksregister en de DIV), **strijdig** is met de GAS-wet, de WPA en de WGB, mitsdien onwettige persoonsgegevensverwerkingen zijn.

Het Controleorgaan wijst er op dat elke verwerking door de politie, waaronder en niet in het minst de toegang verlenen tot de politionele gegevensbanken en/of het faciliteren van de toegang tot die gegevensbanken, een **wettelijke** grondslag vereist (art. 33 WGB).

4.1. Wat betreft de de GAS-wet van 24 juni 2013

5. Conform de GAS-wet kunnen de inbreuken op de GAS-reglementering in essentie door twee categorieën vaststellers worden vastgesteld, met name hetzij door een reeks van ambtenaren aangesteld door de gemeente (hierna 'GAS-vaststeller'), hetzij door de politie (politieambtenaren of agenten van politie)¹³. Hun onderzoeksbevoegdheden staan in verband met de hoedanigheid van de vaststeller of verbalisant. Wat betreft de GAS-vaststeller mag hij in geval van heterdaad aan de overtreder van een GAS inbreuk de voorlegging van een identiteitsbewijs vragen (art. 21 § 3 GAS-wet). Andere bevoegdheden met betrekking tot het identificeren van de overtreder zijn **niet** in de GAS-wet vastgelegd. De GAS-vaststeller heeft alleen toegang tot de DIV voor de vaststelling van inbreuken op het stilstaan en parkeren van voertuigen (GAS 4; art. 33, 3^e en 4^e lid GAS-wet – art. 10/2 Vlaams Decreet van 16 mei 2008 "betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en de plaatsing en bekostiging van verkeerstekens"¹⁴).

¹¹ Zie ter zake www.overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie.

¹² Artikel 7, 3° van het Koninklijk besluit van 14 november 2006 betreffende de organisatie en de bevoegdheden van de federale politie, *BS* 23.11.2006.

¹³ Abstractie makend van nog enkele andere mogelijke vaststellers zoals bijzonder veldwachters of personeelsleden van openbare vervoersmaatschappijen.

¹⁴ Het Vlaams Decreet betreft evenwel enkel de inning van parkeerretributies- of belastingen en dus niet een administratieve geldboete in de zin van de GAS-wet.

6. Wanneer een politieambtenaar een inbreuk op de GAS-reglementering vaststelt, kan de politieambtenaar gebruik maken van alle informatie en gegevensbanken die hem door of krachtens de WPA ter beschikking staan (waaronder het Rijksregister, de DIV en de ANG).

7. De verdere afhandeling van de GAS-inbreuk gebeurt door de GAS-ambtenaar (bestuurlijk niveau) of door het gerecht, naargelang de aard van de inbreuk (GAS 1 tot en met 5) en de gekozen (administratieve of gerechtelijke) afhandelingswijze. Wat de administratieve procedure betreft heeft de sanctionerend ambtenaar in het kader van zijn bevoegdheden toegang tot het Rijksregister en de DIV (art. 25 § 1 GAS-wet).

8. Hieruit volgt dat de GAS-vaststeller, met uitzondering voor de inbreuken op het stilstaan en parkeren van voertuigen, zelf geen toegang heeft tot het Rijksregister of de DIV.

De toegang tot deze niet-politionele gegevensbanken behoort uitsluitend tot de bevoegdheid van de sanctionerend ambtenaar. Maar, in tegenstelling tot de GAS-vaststeller, heeft de sanctionerend ambtenaar geen vaststellingsbevoegdheid (hij kan de verdachte persoon niet opsporen). Daarnaast leest het Controleorgaan in de GAS-wet geen enkele bepaling die de GAS-vaststeller, noch de sanctionerend ambtenaar, de bevoegdheid geeft om voor de identificatie van de (vermoedelijke) overtreder de bijstand of medewerking van de politie in te roepen, laat staan dat deze laatste een wettelijke medewerkingsplicht zou hebben. Overigens, wanneer de politie zou worden gevorderd dient de vorderende overheid dit schriftelijk te doen en de wetsbepaling te vermelden krachtens welke zij wordt verricht (art. 8, 1^e lid WPA). Indien een vordering de politie als kennelijk onwettig voorkomt (wat het geval is wanneer geen enkele rechtsgrondslag kan aangeduid worden) mag de politie de vordering niet uitvoeren (art. 8/2 WPA).

4.2. Wat betreft de wet op het politieambt (WPA) en de Wet Gegevensbescherming (WGB)

9. De WPA bevat geen expliciete bepaling die de politieambtenaar verplicht, noch de keuze laat, om, ten behoeve van de GAS-vaststeller en/of de sanctionerend ambtenaar, de overtreder van de GAS-reglementering te identificeren. We verwijzen integendeel naar de hoger geciteerde artikelen 8, 1^e lid en 8/2 WPA.

10. In dat verband brengt ook onderafdeling 8 van afdeling 12 van hoofdstuk IV van de WPA met betrekking tot de mededeling van politionele gegevens geen soelaas. Zo regelt artikel 44/11/7 WPA weliswaar de doorgifte van politionele gegevens naar een overheid van bestuurlijke politie, maar deze bepaling herneemt de "*principes die de politiediensten verplichten om een verslag van hun opdrachten door te zenden aan hun bevoegde overheden*" (Parl. St. kamer, 2013-2014, n° 3105/001, 56). Het betreft niet de doorgifte van nominale gegevens, laat staan de doeleinden waarvoor de gegevens kunnen of moeten gebruikt worden. Het is bovendien vrij duidelijk dat art. 44/11/7 WPA door zijn vaagheid en algemeenheid niet voldoet aan de kwaliteitseisen zoals gesteld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en het Grondwettelijk Hof in die mate dat deze bepaling onvoldoende precies of met een minimum aan voorzienbaarheid de omstandigheden en voorwaarden vastlegt voor een mededeling van politionele gegevens aan derde niet-politionele diensten in het kader van de toepassing van de GAS-wet. De toegangsbevoegdheid tot zowel de politionele als de niet-politionele gegevensbanken (waartoe de politiediensten wettelijk toegang hebben) moet dus gebaseerd zijn op een voldoende nauwkeurige en duidelijke wettelijke bepaling.

11. Daarnaast zou kunnen onderzocht worden of toepassing kan gemaakt worden van artikel 44/11/9 § 2 WPA dat betrekking heeft op politionele gegevens die aan niet-politionele derde(n) kunnen doorgegeven worden. Maar gezien de bepaling van artikel 44/11/7 lijken hiermee sowieso geen bestuurlijke politieoverheden te worden bedoeld. In ieder geval en hoe dan ook hebben de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie op het moment van goedkeuring van dit toezichtonderzoek nog geen lijst uitgebracht met de overheden of organen die politionele gegevens kunnen ontvangen, zoals is voorzien door voormeld art. 44/11/9 §2 WPA, zodat ook dat artikel geen valabele rechtsgrond kan uitmaken.

12. Uit het voorgaande volgt derhalve dat:

- in de huidige stand van de GAS-wetgeving, de GAS-vaststeller *in casu* geen andere onderzoeksbevoegdheid heeft dan de voorlegging van een identiteitsbewijs te vragen aan de op heterdaad betrapte overtreder, waarbij, bij gebrek aan medewerking van de overtreder, deze onderzoeksdaad niet op onrechtstreekse wijze en ten behoeve van de GAS-vaststeller dan maar door de politie kan worden uitgevoerd;
- de politie, ten behoeve van de vaststellende ambtenaar en/of de sanctionerend ambtenaar met het oog op identificatie van de overtreder, niet het Rijksregister, de DIV of de ANG kan, laat staan moet, raadplegen, nu de GAS sanctionerend

ambtenaar op grond van de GAS-wet immers zelf toegang heeft tot het Rijksregister en de DIV, zij het in kader van diens eigen bevoegdheden;

- de WPA voor deze onderzoeks daden en daaropvolgende mededeling van persoonsgegevens en informatie geen afdoende rechtsbasis biedt;
- de GAS-vaststeller noch de sanctionerend ambtenaar (en *a fortiori* de medewerkers van het secretariaat van de sanctionerend ambtenaar) op basis van de WPA geen toegang heeft tot politionele gegevensbanken of de gegevensbanken waartoe de politie wettig toegang hebben, zoals het Rijksregister en de DIV.

5. ONDERZOEKSBEVINDINGEN

A. Andere vastgestelde problemen

13. In zijn eerste analyse identificeert de DPO van de PZ WVL een reeks probleempunten die, wat het Controleorgaan betreft, de volgende opmerkingen met zich brengen, met name¹⁵:

1. De GAS-Db (gegevensbank - applicatie) wordt door de ICT-medewerkers van de politiezone vanuit technisch oogpunt onderhouden (*back-up, patching* e.a) en is heden fysiek geïntegreerd in het politienetwerk van de politiezone WVL (historiek¹⁶). Ze hebben hierbij op basis van hun toegekende opdrachten en taken geen toegang tot de persoonsgegevens vervat in de GAS-Db op zich.

14. Daarbij rijst de vraag of er tussen de PZ WVL en de Stad WVL een verwerkingsovereenkomst is opgemaakt.

2. Om gebruik te kunnen maken van de ter beschikking gestelde *assets* en om zich toegang te verschaffen tot vermelde GAS-Db (applicatie) diende ten behoeve van de betrokken GAS-medewerkers een *police.belgium.eu-account* gecreëerd te worden. Ten behoeve van de betrokken medewerkers werd hiervoor, onder verantwoordelijkheid van de korpschef, aan deze een zogenaamd (xxxx-stam)nummer toegekend waardoor het inloggen in de GAS-Db (applicatie) mogelijk werd en wat op het ogenblik van de visitatie nog het geval is;

15. Daarbij rijst de vraag tot welke applicaties en gegevensbanken de GAS-medewerkers van het secretariaat van de sanctionerend ambtenaar toegang hebben (Sharepoint GPI, ANG, ISLP, Portal en zo ja welke gegevensbanken binnen Portal, ...?).

3. De eigenlijke toegang tot het netwerk van de politiezone is voor de GAS-medewerkers van de Stad WVL in hoofdzaak beperkt tot het gedeelte van de GAS-Db (applicatie);

16. Daarbij rijst de vraag wat het Controleorgaan moet begrijpen onder de woorden "in hoofdzaak" (zie ook vraag onder 3).

4. Echter, ten behoeve van de individuele identificatie van de personen die rechtstreeks betrokken zijn in de GAS-dossiers (overtreders, slachtoffers) wordt een GAS-medewerker van het secretariaat van de sanctionerend ambtenaar van de Stad WVL vanuit de politiezone en op basis van zijn *police.belgium.eu-account* gefaciliteerd om via het politienetwerk (Portal) toegang te hebben tot de gegevens DIV en RRN.

17. Aldus wordt hiermee aangetoond dat de GAS-medewerkers van het secretariaat van de sanctionerend ambtenaar van de Stad WVL onwettig toegang hebben tot gegevensbanken via het netwerk van de politie, en dit kennelijk reeds jaren de vaste praktijk is.

5. De brede identificatie van overtreeders in de zin van GAS 4 overtredingen (inbreuken inzake stilstaan en parkeren) gebeurt in de schoot van de politiezone door een personeelslid GPI en ten behoeve van de verdere afhandeling van de GAS-dossiers door een GAS-medewerker van het secretariaat van de sanctionerend ambtenaar van de Stad WVL via de zogenaamde optie 31¹⁷(historiek).

18. Aldus wordt hiermee een tweede onwettigheid (die kennelijk een reeds jaren durende praktijk is) aangetoond.

6. De betrokken GAS-medewerkers van de Stad WVL maken gebruik van een mailbox pz.wvl.srtgas@police.belgium.eu genaamd en dewelke is geïntegreerd in het politienetwerk (via de zogenaamde

¹⁵ De opsomming met de nummers 1 tot en met 9 zijn een parafrasering door het COC van de opmerkingen van de DPO.

¹⁶ Hiermee bedoeld de DPO dat één en ander historisch is gegroeid.

¹⁷ Een toepassing die toelaat om lijsten van Belgische nummerplaten in bulk naar DIV te sturen met de bedoeling om de gegevens inzake voertuig en titularis te verkrijgen.

Citrix-omgeving). De mailbox wordt door de betrokken GAS-medewerkers van de Stad WVl autonoom opgevolgd en wordt door deze benut en aangewend om te voorzien in de verdere communicatie ten aanzien van bijvoorbeeld de burger e.a. (historiek).

19. Naast een vraag van wettelijkheid (men geeft ten aanzien van de burger, door het gebruik van een *police* account, evident de indruk dat het volledige proces uitgaat van en gestuurd wordt door de politiezone en dus door politiepersoneel) en de opportuniteit betekent dit ook dat de politiezone toegang heeft tot een mailbox die inhoudelijk geen enkel uitstaans heeft met de (werking van) politie (het betekent ook dat IT medewerkers van de politiezone, als technische beheerders, dus potentieel toegang kunnen nemen tot die mailbox (?)).

20. Daarnaast rijst de vraag met betrekking tot het beginsel van doelbinding (en de verenigbaarheid van de verwerking) en, meer algemeen, rond het informatieveiligheidsbeleid van en door de politiezone.

7. Documenten: de zogenaamde '*opstartbrief*' die wordt opgesteld door de GAS-medewerkers via de GAS-Db (applicatie) is voorzien van het logo van de Stad WVl. Het bestuurlijk verslag, inhoudende de inbreuken vastgesteld door de GAS-vaststellers, en dewelke verder administratief worden afgehandeld door de GAS-medewerkers van het GAS-secretariaat, is voorzien van een politielogo (historiek).

21. Het COC verwijst naar de opmerking hoger onder punt 6. Een politielogo op een vaststelling (bestuurlijk verslag) die volslagen vreemd is aan de politie is onverantwoord. **Deze praktijk dient uiteraard met onmiddellijk ingang te worden beëindigd**¹⁸.

8. Het formaat (*look & feel*) van het bestuurlijk verslag GAS is gebaseerd op deze van toepassing op de processen-verbaal die in de schoot van een politiedienst worden opgemaakt. De *look & feel* van de betreffende documenten in de schoot van het GAS-secretariaat is historisch gegroeid. Dit op basis van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (rubriek voorstel tot ontwerp, waarin onder meer wordt voorgesteld dat ter zake een keuze kan worden gemaakt tussen het gebruik van het politielogo of het stadslogo) (historiek);

22. Zie opmerking hoger onder punt 6.

9. Tussen de politiezone (als verwerker) en de Stad WVl (als de verwerkingsverantwoordelijke) is voor het faciliteren van de verwerking (opslag) van de GAS-Db (applicatie) binnen het netwerk van de politiezone en de *maintenance* (back-ups, patching e.a.) ervan *vooral* nog geen verwerkersovereenkomst afgesloten; noch geldt een overeenkomst tussen de politiezone en de Stad WVl voor het faciliteren van de fysieke locatie in de gebouwen van de politiezone (overeenkomst van toegangsverlening en terbeschikkingstelling); noch geldt een overeenkomst - in casu tussen de politiezone en de GAS-medewerkers van de Stad WVl - die de vertrouwelijkheid en de geheimhouding als gevolg van de fysieke aanwezigheid van de GAS-medewerkers van de Stad WVl in de gebouwen van de politiezone moet garanderen.

Kortom, het ontbreekt voor dit laatste vandaag aan het afsluiten van een overeenkomst die het doen en laten van de betrokken GAS-medewerkers van de Stad WVl in de politieorganisatie overeenkomstig de geldende wettelijke bepalingen en intern geldende reglementen of *policies* moet regelen;

23. Dit gebrek aan verwerkingsovereenkomst dient uiteraard, voor zover men bepaalde steundiensten verder zou willen verlenen aan de stad WVl (of ook nog andere gemeenten van de politiezone?), *asap* te worden geredieerd. Aangezien de Stad WVl in deze als de verwerkingsverantwoordelijk te beschouwen is, dient de verwerkersovereenkomst in lijn te zijn met artikel 28 AVG. Het toepasselijk juridisch kader (voor de verwerkersovereenkomst) valt namelijk samen met de finaliteit van de verwerking van de verwerkingsverantwoordelijke. En de bestuurlijke afhandeling van GAS-inbreuken door de sanctionerend ambtenaar is een AVG-verwerking.

24. Voor de hogervermelde verwerkingen wordt door de politiezone geen rechtsgrond verstrekt. Dat verbaast het COC uiteraard niet nu deze er, zoals hoger vermeld, niet kan zijn.

25. Het Controleorgaan onderschrijft evident de conclusie van de DPO van de PZ WVl dat er "*inderdaad enige verwarring kan bestaan in hoofde van de burger en dat dienaangaande door de verantwoordelijken niet alleen enige*

¹⁸ Het lijkt niet ondenkbaar dat hier "aanmatiging van ambt" (art. 227 e.v. Sw.) voorligt.

initiatieven zullen dienen te worden genomen om hieraan te verhelpen, doch dat het eveneens aangewezen lijkt dat door deze maatregelen worden genomen opdat het gegeven heden zou voldoen aan de wettelijke vereisten, de beperkingen en de verplichtingen die deze opleggen (WPA, GBW, GAS-wetgeving e.a.)¹⁹.

B. Het gezamenlijk actieplan van de PZ WV en de Stad WV

26. Concreet worden in het gezamenlijk actieplan door de Stad WV vier scenario's voorgesteld als oplossing voor de huidige (onwettige) situatie, waarvan de scenario's 1, 2 en 4 hierna worden samengevat. Het **derde scenario** komt er op neer dat advies wordt gevraagd aan het COC. Dat zou betekenen dat het COC advies wordt gevraagd over elementen en knelpunten die nu net het voorwerp uitmaken van dit beperkt toezichtonderzoek. In zoverre wordt dit scenario als zodanig buiten beschouwing gelaten.

Het **eerste scenario** bestaat erin dat de GAS-medewerkers van het secretariaat van de sanctionerend ambtenaar in het politiekantoor van de PZ WV gehuisvest blijven. Daartoe zou een 'hoofdovereenkomst' tussen de Stad WV en de PZ WV worden afgesloten. Deze hoofdovereenkomst zou als basis dienen voor de verwerkingsovereenkomst tussen dezelfde partijen. Belangrijke nuance daarbij is dat de PZ WV niet fungeert als 'verwerker' voor de administratieve afhandeling van de GAS-dossiers noch voor de verwerkingen door de sanctionerend ambtenaar die *de facto* door de voornoemde GAS-medewerkers wordt opgenomen.

Het **tweede scenario** bestaat er in essentie in dat de PZ WV in zijn de hoedanigheid van verwerker van de Stad WV deze GAS-medewerkers inzet voor de administratieve afhandeling van de GAS-dossiers, terwijl deze GAS-ambtenaren gehuisvest blijven bij de politie. De DPO van de PZ WV wenst deze optie niet in overweging te nemen door het ontbreken van een wettelijk kader.

In het **vierde scenario** wordt het GAS-secretariaat volledig overgeplaatst naar de Stad WV. Dit scenario biedt in zoverre de beste oplossing dat de GAS-medewerkers geen fysiek contact meer hebben met politieambtenaren op wie, zoals hierboven gezien, soms beroep wordt gedaan om de dader van de GAS-inbreuken te kunnen identificeren.

27. Voor alle scenario's geldt dat het gebruik van de GAS-databank (applicatie) voorlopig nog gehost wordt binnen het netwerk van de PZ WV.

C. Bijkomende vaststellingen

28. Op basis van de bevindingen bij het plaatsbezoek werden onder meer aanvullende vragen gesteld met betrekking tot de draagwijdte van de toegang tot de bepaalde (operationele) applicaties die via Portal voor deze GAS-medewerkers toegankelijk zijn en die in principe enkel voor het (operationeel) politiepersoneel toegankelijk zijn.

29. Op basis van deze resultaten is het duidelijk dat het gebruik van het politienetwerk door personeel dat geen deel uitmaakt van de PZ WV problematisch is, hoewel bij wijze van steekproef geen onregelmatigheden werden vastgesteld.

6. CONCLUSIE – OPVOLGING - CORRIGERENDE MAATREGEL

30. Het Controleorgaan verwelkomt alleszins de snelle en efficiënte reactie van de DPO van de PZ WV en de vaste wil orde op zaken te zetten. Er dient ook zo snel mogelijk te worden geredieerd aan een aantal manifest onwettige praktijken die hoger werden geïdentificeerd. Vervolgens moet gewerkt worden aan het in lijn brengen en wettelijk conformeren, voor zover de PZ WV nog bepaalde steunfuncties wil verlenen aan de Stad WV (of andere gemeenten van de politiezone) in het kader van de GAS vaststellingen door mensen die geen personeelslid zijn van de PZ WV.

31. In het licht van deze vaststellingen samen gelezen met de voorgestelde oplossingen in het actieplan, is het COC van oordeel dat alleen de voorgestelde scenario's 1 en 4 in aanmerking komen, waarbij het scenario 4 uiteraard de best mogelijke oplossing is, met name de volledige inkanteling (fysiek en technisch) van de GAS-medewerkers binnen de diensten van de Stad WV. Wanneer evenwel om welbepaalde pertinente redenen zou worden geopteerd voor scenario 1 moet de PZ WV er zorg voor dragen dat de GAS-medewerkers fysiek worden afgescheiden van de operationele dienst(en) en de GAS-medewerkers uiteraard op geen enkele wijze verbonden zijn met het operationeel politienetwerk.

¹⁹ Letterlijke weergave.

Opvolging

32. Het COC begrijpt dat de door de PZ WV (en de Stad WV) te nemen technische en administratieve maatregelen enige tijd in beslag nemen om de historisch gegroeide onwettige toestand te remediëren.

Dat neemt echter niet weg dat de nodige diligentie aan de dag moet worden gelegd opdat de huidige onregelmatigheden snel worden geremedieerd. De bedoeling is te komen tot het gewenste resultaat – t.t.z. te komen tot persoonsgegevensverwerkingen door de PZ WV conform het wettelijk kader – zonder dat het COC (op korte termijn) dwingend moet optreden.

Eén en ander betekent dat het COC beslist heeft om het dossier in de status van "opvolging" te zetten en een zekere gedoogperiode aanhoudt. Dit houdt *in concreto* in dat de PZ WV het COC stapsgewijs informeert over de evolutie van de genomen acties en de vooropgestelde planning ervan. Wanneer de evolutie van de door de PZ te nemen maatregel onaanvaardbaar of onverklaarbaar traag zou verlopen, zal het COC evenwel genoodzaakt zijn de noodzakelijke formeel dwingende corrigerende maatregelen te nemen.

Het Controleorgaan legt het dossier op agenda op 28/02/2023 voor een eerste stand van zaken.

OM DEZE REDENEN

Het Controleorgaan;

Verzoekt de politiezone WV,

Verzoek

Het COC verzoekt de politiezone WV aan het Controleorgaan een eerste stand van zaken van het actieplan tot remediëring van de vastgestelde tekortkomingen te bezorgen tegen uiterlijk 28/02/2023.

gelast de volgende corrigerende maatregel ten aanzien van de PZ WV

Gelet op artikel 71, 221 § 1 en 247, 3° WGB,

Corrigerende maatregel

Gelet op de vaststellingen zoals vermeld in randnummers 13 tot en met 25, met name:

- dat de politiezone WV, ten behoeve van de vaststellende ambtenaar en/of de sanctionerend ambtenaar met het oog op identificatie van de overtreder zonder dat daarvoor een rechtsbasis wordt aangetoond, het Rijksregister, de DIV of de ANG kan, laat staan moet, raadplegen, nu de GAS sanctionerend ambtenaar op grond van de GAS-wet zelf toegang heeft tot het Rijksregister en de DIV, zij het in kader van diens eigen bevoegdheden;
- dat de WPA voor deze onderzoeksdaeden en daaropvolgende mededeling van persoonsgegevens en informatie geen afdoende rechtsbasis biedt;
- dat de GAS-vaststeller noch de sanctionerend ambtenaar (en *a fortiori* de medewerkers van het secretariaat van de sanctionerend ambtenaar) op basis van de WPA geen toegang heeft tot politionele gegevensbanken of de gegevensbanken waartoe de politie wettig toegang hebben, zoals het Rijksregister en de DIV;

Berispt de politiezone WV aangezien deze verwerkingen resulteren in een schending van artikel 33 van de Wet van 30 juli 2018 "*betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*" en de Wet van 5 augustus 1992 "*op het politieambt*" doordat deze verwerkingen zonder een wettelijke basis of rechtsgrondslag worden uitgevoerd.

* * * * *

Zegt voor recht dat voor de berekening van de termijnen voor de naleving van de corrigerende maatregel, als datum van het overmaken van het huidig definitief rapport van het Controleorgaan, de datum van overmaken ervan, vermeerderd met twee werkdagen, moet genomen worden.

Het Controleorgaan wijst op de mogelijkheid voor de politiedienst om binnen de 30 dagen na de definitieve beslissing van het Controleorgaan beroep aan te tekenen bij het hof van beroep van de woonplaats of zetel van eiser (artikel 248 § 1, eerste lid, en § 2 WGB).

Aldus beslist door het Controleorgaan op de Politie Informatie op 28 november 2022.

Afschrift aan:

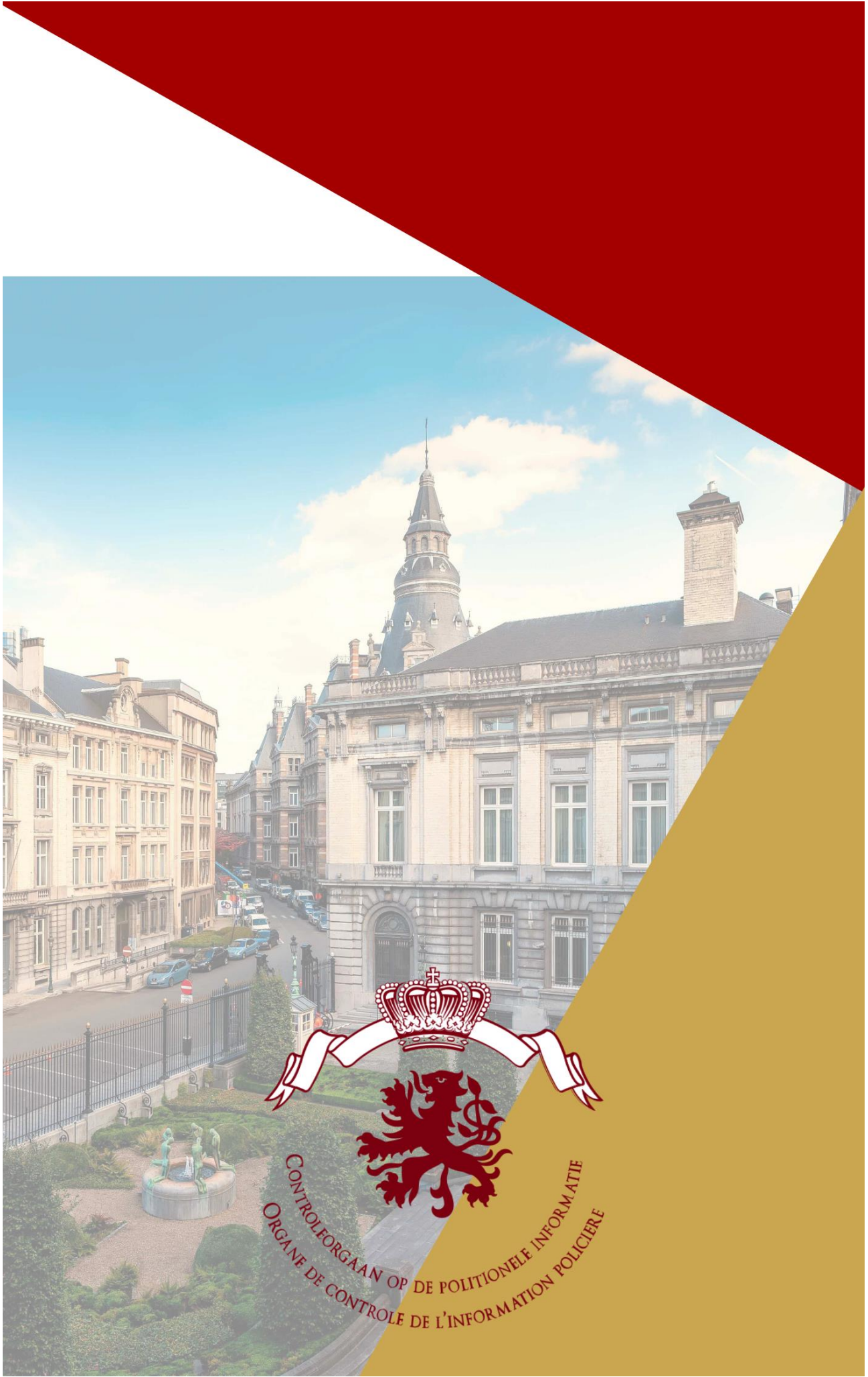
- Procureur des Konings van en te West-Vlaanderen
- De Voorzitter van het politiecollege van de PZ WV

Voor het Controleorgaan,

Koen Gorissen
Lid-raadsheer
GET

Frank Schuermans
Lid-raadsheer
GET

Philippe Arnould
Voorzitter
GET

CONTROLEORGaan OP DE POLITIONELE INFORMATIE
ORGANE DE CONTROLE DE L'INFORMATION POLICIERE

